ÉÉN JAAR NA INVOERING NIEUW AANSPRAKELIJKHEIDSRECHT

A. ALGEMEEN

1. Iedereen die werkzaam is in de verzekeringssector of te maken heeft met aansprakelijkheidsrecht weet uiteraard dat sinds 01 januari 2025 de wetgeving omtrent de buitencontractuele aansprakelijkheid gewijzigd is.

Waar het natuurlijk enige tijd geduurd heeft vooraleer er schadeaangiftes zijn opgesteld waarbij het nieuw aansprakelijkheidsrecht diende toegepast te worden, heeft menig verzekeringsmakelaar ongetwijfeld al dergelijke dossiers ontvangen of ingediend bij de verzekeringsmaatschappijen.

Het is dan ook belangrijk om nog eventjes de krachtlijnen van die nieuwe wetgeving voor te stellen.

2. Met de wet van 7 februari 2024 werd een nieuw tijdperk ingeluid.

Op 1 januari 2025 verdween artikel 1382 oud B.W. en zag boek 6 van het nieuw B.W. het levenslicht.

B. CONCREET

3. De drie constitutieve bestanddelen blijven behouden:

- fout,
- schade en
- causaal verband

blijven de kernprincipes van aansprakelijkheid.

Wat wél wijzigt, is de structuur en toegankelijkheid van het recht.

Waar voorheen de buitencontractuele aansprakelijkheid vervat zat in elke artikelen uit het Burgerlijk Wetboek heeft de wetgever er thans voor gekozen om heel wat zaken die voorheen door de rechtspraak en rechtsleer waren ontwikkeld, te codificeren.

De nieuwe wet bevat veel meer artikelen dan voorheen.

Waar dus vroeger alles grotendeels opgebouwd was rond het gekende artikel 1382 oud B.W. heeft de wetgever er dus voor geopteerd om algemeen aanvaarde principes dewelke doorheen de jaren zijn ontstaan in wetgeving te gieten.

4. Daarnaast moet ook benadrukt worden dat er ook bepaalde fundamentele principes gewijzigd zijn.

- **Afschaffing van het samenloopverbod**:

  Boek 6 maakt een einde aan de samenloopsproblematiek en heft de bestaande cassatierechtspraak op.

  Dit brengt met zich mee dat een benadeelde die schade lijdt door een fout van een medecontractant er voortaan voor kan kiezen of hij een vordering instelt op basis van contractuele of buitencontractuele aansprakelijkheid.

- **Gelijke behandeling van rechtspersonen**:

  Artikel 6.4 BW maakt geen onderscheid meer tussen natuurlijke personen en rechtspersonen.

Tenzij de wet anders bepaalt, zijn de bepalingen van boek 6 van toepassing op zowel private en publieke rechtspersonen als op natuurlijke personen.

- **Geen aparte aansprakelijkheid voor gebouwen**:

  De aansprakelijkheid van de eigenaar voor instortende gebouwen, voorheen geregeld in artikel 1386 oud BW, wordt niet langer apart behandeld.

  Dit valt nu onder de algemene aansprakelijkheid voor zaken (art. 6.16 BW).

- **Uitvoeringsagenten minder beschermd**:

  Artikel 6.3 BW maakt het mogelijk voor een bouwheer om vanaf 1 januari 2025 een rechtstreekse vordering in te stellen tegen een onderaannemer op buitencontractueel vlak.

  Dit betekent dat de quasi-immuniteit van de uitvoeringsagent verdwijnt.

- **Onderwijzers niet langer apart behandeld**:

  De aansprakelijkheid van onderwijzers, voorheen geregeld in artikel 1383, lid 4 oud BW, wordt geïntegreerd in de bredere regeling voor personen die een duurzaam toezicht hebben op anderen (art. 6.14 BW).

- **Strengere ouderlijke aansprakelijkheid**:

  Ouders worden nu foutloos aansprakelijk gesteld voor schade veroorzaakt door hun kinderen jonger dan 16 jaar.

  Dit versterkt de preventieve werking en zorgt voor een betere bescherming van benadeelden.

- **Meer nadruk op preventie**:

  De rechter krijgt de bevoegdheid om preventieve maatregelen op te leggen om bijkomende schade te voorkomen.

  Zo bepaalt artikel 6.28 BW dat benadeelden de gemaakte kosten om schade te vermijden, kunnen terugvorderen.

C. WERKING VAN DE NIEUWE WET IN DE TIJD

5. Het spreekt voor zich dat de invoering van nieuwe wetgeving er altijd voor zorgt dat men voor lange tijd zal moeten nazien welke wet er van toepassing is op een bepaald schadegeval.

M.a.w. wat met een schadegeval dewelke dateert van voor 01 januari 2025 maar voor de Rechtbank komt na die datum?

Hoe moeten we de wet in de tijd toepassen?

Ofwel bevat een wet geen overgangsregeling, hetgeen vaak aanleiding geeft tot onduidelijkheid en verwarring ofwel is er wel zo’n regeling in de wet opgenomen dewelke voor iedereen rechtszekerheid biedt.

De wet van 7 februari 2024 bevat in elk geval een duidelijke overgangsregeling.

Artikel 44 van deze wet bepaalt dat boek 6 alleen van toepassing is op feiten die zich hebben voorgedaan nà de inwerkingtreding op 1 januari 2025.

Voor schadegevallen die dateren van vóór die datum, blijft het oude recht gelden, zelfs als de gevolgen zich uitstrekken tot na de inwerkingtreding van de wet.

Dit moet rechtsonzekerheid en juridische betwistingen vermijden maar maakt wel dat de komende jaren artikel 1382 ev. oud B.W. nog zeer vaak zal moeten toegepast worden.

Immers is er een verjaringstermijn van 5 jaar voor vorderingen op basis van artikel 1382 oud B.W..

D. TOEKOMST

6. Waar de wet ondertussen meer dan één jaar in werking is, moet gezegd dat er nog zeer weinig rechtspraak beschikbaar is omtrent de toepassing van de nieuwe wet.

Waar artikel 1382 oud B.W. de basis was voor veel rechtspraak en rechtsleer, vaak met verschillende visies of scholen omtrent bepaalde aspecten van het aansprakelijkheidsrecht, zal nog moeten blijken in welke mate die codificering van het buitencontractuele aansprakelijkheidsrecht enkel aanleiding zal geven tot een bestendiging van de gekende principes uit het verleden danwel dat er toch nieuwe inzichten en visies zullen ontstaan dewelke de invulling van het buitencontractuele aansprakelijkheid fundamenteel zouden wijzigen.

Het is precies op dit punt dat ons kantoor voor U een meerwaarde kan zijn.

Heeft uw vragen over aansprakelijkheid en/of verzekeringen, neem gerust met ons kantoor contact.

Willan advocaten BV februari 2026